

“МОНГОЛ УЛСАД ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН САНХҮҮЖИЛТИЙН
НЭГДСЭН ТОГТОЛЦООГ НЭВТРҮҮЛЭХ НЬ” ТӨСӨЛ

ЗАЛУУЧУУДАД ЧИГЛЭСЭН ЗАРЛАГЫН ШИНЖИЛГЭЭ

2021 он

Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн Хөтөлбөр

НҮБХХ нь ядуурал, тэгш бус байдал болон уур амьсгалын өөрчлөлтөөс үүдэлтэй шударга бус байдлыг эцэслэх зорилго бүхий Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын тэргүүлэх агентлаг юм. Дэлхийн 170 орны түншлэгчид болон мэргэжилтнүүдийн өргөн цар хүрээт хамтын ажиллагааны дүнд эх дэлхий, хүн бүрийн төлөө хөгжлийн урт хугацааны, цогц шийдлийг бий болгоход улс үндэстнүүдийг дэмжин ажилладаг.

НҮБ-ын Хүн амын сан

НҮБ-ын Хүн амын сан (НҮБХАС) нь жирэмслэлт бүр хүссэн, төрөлт бүр эсэн мэнд, залуу хүн бүр нөөц бололцоогоо бүрэн дайчилж, хөгжлийн өндөрлөгт хүрэх нөхцөлийг бүрдүүлэхийн төлөө ажилладаг НҮБ-ын төрөлжсөн байгууллага юм. НҮБ-ын Хүн амын сан нь хүн бүрийн нөхөн үржихүйн эрхийг хамгаалахыг уриалж, сайн дурын үндсэн дээр гэр бүл төлөвлөлт, эхийн эрүүл мэндийн чанартай тусламж, бэлгийн болон нөхөн үржихүйн цогц боловсрол зэрэг бэлгийн болон нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн өргөн хүрээний үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэхийг дэмждэг.

НҮБ-ын ТХЗ-ын хамтарсан сан

НҮБ-ын ТХЗ-ын хамтарсан сан нь улс орнуудад ТХЗ-д хүрэх ахиц дэвшлийг хурдасгаж, 2030 он хүртэл хэнийг ч орхигдуулахгүй байх амлалтаа биелүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх, урт хугацааны тогтвортой байдлын шинэлэг шийдлүүдийг нэвтрүүлэхэд түлхэц болох арга хэрэгслээр НҮБ-ын Суурин зохицуулагчид болон НҮБ-ын багийг хангаж ажилладаг билээ.

Ерөнхий мэдэгдэл:

НҮБ-ын Хөгжлийн хөтөлбөр эрхлэн хэвлүүлэв. Энэхүү хэвлэлд дурдсан материал нь НҮБХХ эсхүл Засгийн Газрын байр суурийг илэрхийлээгүй болно. Тус хэвлэлд илэрхийлсэн үзэл бодол нь зохиогчийнх бөгөөд хамтран хэвлүүлсэн байгууллагуудын үзэл баримтлал, бодлогыг төлөөлөхгүй. Судалгаанд ашигласан мэдээллийн үнэн зөв эсэх, тухайн материалыг ашигласны улмаас гарах үр дагаварт хамтран хэвлүүлсэн байгууллагууд хариуцлага хүлээхгүй болно. Энэхүү баримт бичигт дурдсан аливаа бүс нутаг, засаг захиргааны нэгж, "улс орон"-ын талаар хэвлэн нийтэлсэн байгууллагуудын зүгээс ямар нэг байдлаар шүүмж өгөх, тэдгээрийн эрх зүйн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх зорилго агуулаагүй болно.

"Залуучуудад чиглэсэн зарлагын шинжилгээ" эмхэтгэлийг НҮБ-ын Хөгжлийн хөтөлбөр, НҮБ-ын Хүн амын сангийн хамтран хэрэгжүүлж буй "Монгол Улсад тогтвортой хөгжлийн санхүүжилтийн нэгдсэн тогтолцоог нэвтрүүлэх нь" хөтөлбөрийн хүрээнд бэлтгэв. Энэхүү тайлан НҮБ-ын Хөгжлийн хөтөлбөр болон НҮБ-ын Хүн амын сангийн албан ёсны байр суурийг илэрхийлэхгүй болно.

Боловсруулсан:

С.АМАРТҮВШИН, Төрийн санхүүгийн зөвлөх
З.БАЯРХҮҮ Төрийн санхүүгийн зөвлөх

Гэрэл зургууд: НҮБХХ, НҮБХАС

© 2021 Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Хөгжлийн Хөтөлбөр

Зохиогчийн эрхийг хуулиар хамгаалсан.

НҮБХХ-өөс зохих ёсны зөвшөөрөл авсан тохиолдолд тус судалгаа, тайланг хувийн болон арилжааны бус зорилгоор хэвлэх эсвэл хуулбарлахыг зөвшөөрнө. НҮБХХ-ийн бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүйгээр арилжааны зорилгоор худалдах, түгээх, дуурайлган хэвлэхийг хориглоно.

Та дараах хаягаар орж тус тайлантай танилцах боломжтой: <http://mn.undp.org>

Та бидэнтэй дараах хаягаар холбогдоно уу:

НҮБ-ын Хөгжлийн Хөтөлбөр

НҮБ-ын Байр, Нэгдсэн Үндэстний Гудамж -14
Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар 14201
Монгол Улс
Утас: + 976-11-327585

“Монгол Улсад тогтвортой хөгжлийн санхүүжилтийн нэгдсэн тогтолцоог нэвтрүүлэх нь” төсөл

ЗАЛУУЧУУДАД ЧИГЛЭСЭН ЗАРЛАГЫН ШИНЖИЛГЭЭ

2021 он

АГУУЛГА

ТОВЧИЛСОН ҮГСИЙН ЖАГСААЛТ	8
1. ОРШИЛ	9
1.1. Зорилго, хамрах хүрээ	9
1.2. Аргачлал, хязгаарлалт	9
1.3. Залуучуудын хөгжил, оролцооны чиглэлээрх судалгаа, тайлангийн тойм	11
2. БОДЛОГЫН ОРЧИН БА ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛГО	13
2.1. Бодлогын орчны шинжилгээ	13
2.2. Хөгжлийн бодлого, хөтөлбөрүүд болон ТХЗ-2030 хөтөлбөрийн уялдаа	20
2.3. Залуучуудын өнөөгийн нөхцөл байдал	25
3. ЗАЛУУЧУУДАД ЧИГЛЭСЭН ЗАРЛАГЫН ШИНЖИЛГЭЭ	34
3.1. Олон улсын туршлага	34
3.2. Залуучуудад чиглэсэн нийт санхүүжилтийн тойм тооцоо	37
3.3. Улсын төсвийн санхүүжилт, түүний үр ашиг	42
3.4. Орон нутгийн төсвийн санхүүжилт, түүний үр ашиг	48
3.5. Төсвийн гадуурх санхүүжилт	61
4. ДУНД ХУГАЦААНЫ ЗАРЛАГЫН ХҮРЭЭГ НЭВТРҮҮЛЭХЭД ЗАЛУУЧУУДАД ЧИГЛЭСЭН ТӨСӨВЛӨЛТИЙГ ТУСГАХ НЬ	63
5. ЗАЛУУЧУУДАД ЧИГЛЭСЭН ТӨСВИЙН ҮР ДҮНГ ХЭМЖИХ ГОЛ ҮР ДҮНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД /КР/	75
ДҮГНЭЛТ	82
ЗӨВЛӨМЖ	85
АШИГЛАСАН МАТЕРИАЛ	88
ХАВСРАЛТУУД	91
Хавсралт 1. Аймаг, нийслэл, дүүргүүдийн ГБХЗХГазар, хэлтэсээс авсан мэдээллийн асуумж хүснэгт	91
Хавсралт 2. Улсын төсвөөс 2017 -2020 оны хооронд хийгдсэн санхүүжилтийн хэмжээний тойм тооцооллын тайлбар	92

Хавсралт 3. Асуудал, нөхцөл байдлын шинжилгээ хийх алхамууд	94
Хавсралт 4. Залуучуудад чиглэсэн хөтөлбөрийн төсвийн төлөвлөлтийн маягтын загвар жишээ	97
Хавсралт 5. Залуучуудад чиглэсэн арга хэмжээний төсвийн төлөвлөлтийн маягтын загвар жишээ	97
Хавсралт 6. Залуучуудад чиглэсэн төсөвлөлтийн гол шалгуур үзүүлэлтүүд /KPI/ ба мэдээллийн бэлэн байдал, 2019 он	98
Хавсралт 7. Залуучуудын хөгжил, оролцоог дэмжих нийгэм-хүн ам зүйн өөрчлөлтийг илэрхийлэх гол шалгуур үзүүлэлтүүд /KPI/ ба мэдээллийн бэлэн байдал, 2019 он	99
Хавсралт 8. Залуучуудын хөгжил, оролцоог дэмжих орчны өөрчлөлтийг илэрхийлэх гол шалгуур үзүүлэлтүүд / KPI/ ба мэдээллийн бэлэн байдал, 2019 он	100

ХҮСНЭГТ

Хүснэгт 1.	Судалгаанд ашигласан аргачлал	10
Хүснэгт 2.	Залуучуудын хөгжил, оролцооны чиглэлээрх судалгаа, тайлан	12
Хүснэгт 3.	Хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүд, ТХЗ-2030 хөтөлбөрийн уялдаа	21
Хүснэгт 4.	Төсвийн хөтөлбөр, ТХЗ-2030 хөтөлбөрийн уялдаа	23
Хүснэгт 5.	Улс орнуудын залуучуудын бодлого, хөтөлбөр, төсөв	24
Хүснэгт 6.	Залуучуудын насны ангилал	25
Хүснэгт 7.	Хүн ам, залуучуудын тоон мэдээлэл	27
Хүснэгт 8.	Ажил хайж буй иргэд, оны эцсийн байдлаар	30
Хүснэгт 9.	Малави улсын Залуучуудад чиглэсэн Төсвийн төлөвлөлт	35
Хүснэгт 10.	Улсын төсвөөс залуучуудад чиглэсэн шууд санхүүжилтийн хэмжээ, сая төгрөгөөр	38
Хүснэгт 11.	Залуучуудад чиглэсэн шууд болон шууд бус санхүүжилтийн хэмжээ	39
Хүснэгт 12.	Залуучуудад ногдож буй улсын төсвийн нийт санхүүжилт, сая төгрөг	42
Хүснэгт 13.	Залуучуудад ногдож буй улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт, сая төгрөг	43
Хүснэгт 14.	Залуучуудын хөгжилд чиглэсэн төсвийн шууд санхүүжилт, сая төгрөг	43
Хүснэгт 15.	Залуучуудын хөгжлийн төвийн орон нутгийн санхүүжилт, сая төгрөг	48
Хүснэгт 16.	Нийслэлийн ГБХЗХГ-ын төсвийн зарцуулалтын бүтэц	49
Хүснэгт 17.	Налайх дүүргийн ЗХТ-ийн санхүүжилт, эх үүсвэр тус бүрээр	50
Хүснэгт 18.	Залуучуудад чиглэсэн арга хэмжээний санхүүжилтийн нийт зардал, сая төгрөгөөр (зүүн талд), нэг хүнд ногдох арга хэмжээний зардал (баруун талд), 2018-2020 оны нийт дүнгээр	54
Хүснэгт 19.	Аймгуудын ГБХЗХГ-ын нийт санхүүжилт, эх үүсвэрээр, сая төгрөгөөр	55
Хүснэгт 20.	Аймгуудын ГБХЗХГ-аас зохион байгуулсан залуучуудад чиглэсэн арга хэмжээний санхүүжилт, үйл ажиллагааны төрлөөр, сая төгрөгөөр	55
Хүснэгт 21.	Залуучуудад чиглэсэн арга хэмжээний зардал, бүсээр, үйл ажиллагааны төрлөөр, 2018-2020 оны нийт дүнгээр, сая төгрөгөөр	57
Хүснэгт 22.	Залуучуудад чиглэсэн арга хэмжээний нэг зардал, бүсээр, нэг залуу хүнд ногдох байдлаар, сая төгрөгөөр	58
Хүснэгт 23.	Дорнод аймгийн ЗХТ-ийн төсөв, мян.төгрөг	59
Хүснэгт 24.	Хэнтий, Сүхбаатар аймгийн ЗХТ-ийн төсөв, мян.төгрөг	60
Хүснэгт 25.	Сүхбаатар аймаг-Зорилтот бүлэгт чиглэсэн сургалтын зардал, мян.төгрөг	60
Хүснэгт 26.	Хэнтий аймаг-ЗХТ-ийн үйл ажиллагаа, мян.төгрөг	61
Хүснэгт 27.	Төсвийн гадуурх санхүүжилт, сая төгрөг	61
Хүснэгт 28.	Дунд хугацааны төсвийн ба зарлагын хүрээ	63
Хүснэгт 29.	Олон улсын түвшний бодлогын баримт бичгүүд дэх залуучуудын хөгжлийн үр дүнгийн гол шалгуур үзүүлэлтүүд /KPI/	76
Хүснэгт 30.	Залуучуудын хөгжилд эергээр нөлөөлөх үр дүнгийн үзүүлэлтүүд /KPI/	78
Хүснэгт 31.	Залуучуудын хөгжлийг идэвхжүүлэх орчны өөрчлөлтийг харуулсан үр дүнгийн үзүүлэлтүүд /KPI/	79
Хүснэгт 32.	ГБХЗХГ болон ЗХТ-үүдийн төсвийн үр дүнгийн үзүүлэлтүүд /KPI/	80

ЗУРАГ

Зураг 1.	Залуучуудын хөгжлийн индекс	26
Зураг 2.	Хүн амын хэтийн төлөв	27
Зураг 3.	Ажиллах хүчнээс гадуурх хүн ам, мянга	28
Зураг 4.	Боловсрол эзэмшээгүй хүн амд эзлэх насны бүлэг	28
Зураг 5.	Хүн амын бичиг үсгийн мэдлэг, насны бүлгээр, хувиар	29
Зураг 6.	Боловсрол эзэмшсэн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, хувиар	29
Зураг 7.	Ажилгүйдлийн түвшин, насны бүлгээр	30
Зураг 8.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн ажилгүйдлийн түвшин	31
Зураг 9.	Залуусын нийгэм, эдийн засгийн оролцоо	32
Зураг 10.	Гэрлээгүй залуусын тоо	33
Зураг 11.	Гэрлээгүй залуусын тоо, хүйсээр	33
Зураг 12.	Залуучуудын хөгжилд шууд төсөвлөгдөж буй төсөв, сая ам.доллар, улс орнуудаар, 2018	34
Зураг 13.	Малави улсын Залуучуудад чиглэсэн Төсвийн төлөвлөлт	36
Зураг 14.	Малави улсын төсөв, тэрбум квача (зүүн талд) Малави улсын төсөв, сая квача (баруун талд)	36
Зураг 15.	Залуучуудад чиглэсэн нийт санхүүжилт, Залуучуудын хөгжлийг дэмжих тухай хуульд заасан чиглэлээрх задаргаа, тэрбум төгрөгөөр	40
Зураг 16.	Залуучуудад ногдож буй нийт төсвийн эдийн засагт эзлэх хувь	41
Зураг 17.	Нэг залуу хүнд ногдох төсвийн болон төсвийн бус санхүүжилт, мян.төгрөг	41
Зураг 18.	Залуусын хөдөлмөр эрхлэлт, гарааны бизнес дэмжих дэд хөтөлбөр	44
Зураг 19.	Цагийн ажилд зуучлах	45
Зураг 20.	Хөдөлмөр эрхлэлтийн ур чадвар олгох, ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр	45
Зураг 21.	МСҮТ-ийн санхүүжилт болон суралцагчдын тоо	46
Зураг 22.	МСҮТ-ийн санхүүжилт болон төгсөөд ажлын байртай болж буй төгсөгчдийн хувь	46
Зураг 23.	Оюутны хөгжлийн зээл	47
Зураг 24.	Өндөр хөгжилтэй орны магистр, докторын боловсрол эзэмшүүлэхэд зориулсан зээл	48
Зураг 25.	Улсын төсвөөс Залуучуудын хөгжилд зориулж буй тусгай зориулалтын шилжүүлэг, сая төгрөг	51
Зураг 26.	Нийт санхүүжилт ба арга хэмжээний зардал, нэгтгэсэн дүнгээр	52
Зураг 27.	Нийт санхүүжилт ба арга хэмжээний зардал, аймгаар, сая төгрөг (2018-2020 оны нийлбэр дүнгээр)	53
Зураг 28.	Дорнод аймгаас оюутан залууст олгож буй тэтгэлэг	59
Зураг 29.	Төсвийн гадуурх санхүүжилтийн бүтэц, хувь	62
Зураг 30.	Залуучуудад чиглэсэн хөтөлбөрийн үр дүнгийн логик загварын жишээ	65
Зураг 31.	Үр дүнд суурилсан төсөвлөлтийн хүрээ, гүйцэтгэлийн уялдаа	66
Зураг 32.	Асуудлын мод шинжилгээний жишээ	68
Зураг 33.	Зорилгын мод шинжилгээний жишээ	70
Зураг 34.	Алтернатив сонголтын мод шинжилгээний жишээ	71
Зураг 35.	Үр дүнгийн хүрээ ба арга хэмжээний төлөвлөлтийн уялдаа	72
Зураг 36.	Үр дүнд суурилсан төсөвлөлтийн хүрээнд үүсэх төсвийн төлөвлөлт	74

ТОВЧИЛСОН ҮГСИЙН ЖАГСААЛТ

БНХАУ	Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс
БШУЯ	Боловсрол, шинжлэх ухааны яам
ГБХЗХГ	Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газар
ГБХЗХХ	Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн хэлтэс
ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
ДХМТХ	Дунд хугацааны макротөсвийн хүрээ
ДХТХ	Дунд хугацааны төсвийн хүрээ
ДХЗХ	Дунд хугацааны зарлагын хүрээ
ЕЭЗХАХБ	Европын эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллага
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ЗХТ	Залуучуудын хөгжлийн төв
ИНБ	Иргэний нийгмийн байгууллага
МСҮТ	Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв
НҮБХАС	Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Хүн амын сан
НҮБ-ын БШУСБ	Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Боловсрол, шинжлэх ухаан, соёлын байгууллага
ОУБ	Олон улсын байгууллага
ОХУ	Оросын Холбооны Улс
СЯ	Сангийн яам
ТББ	Төрийн бус байгууллага
ТХЗ-2030	Тогтвортой хөгжлийн зорилго – 2030
ҮСХ	Үндэсний статистикийн хороо
ХНХЯ	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам
ХХҮЕГ	Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар

预览已结束，完整报告链接和二维码如下：

https://www.yunbaogao.cn/report/index/report?reportId=5_31206

